

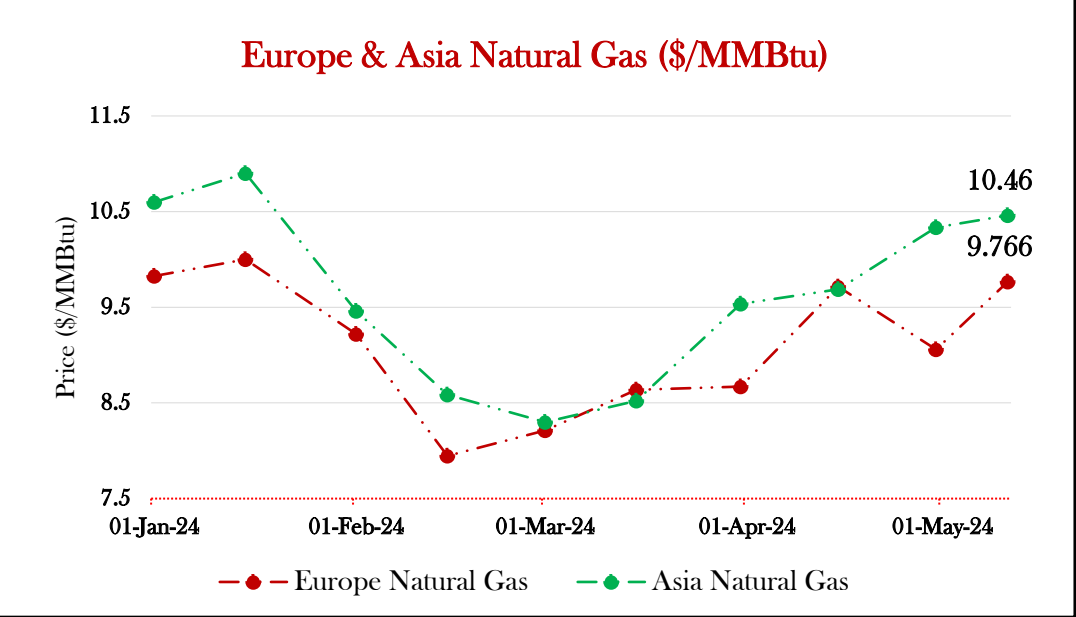
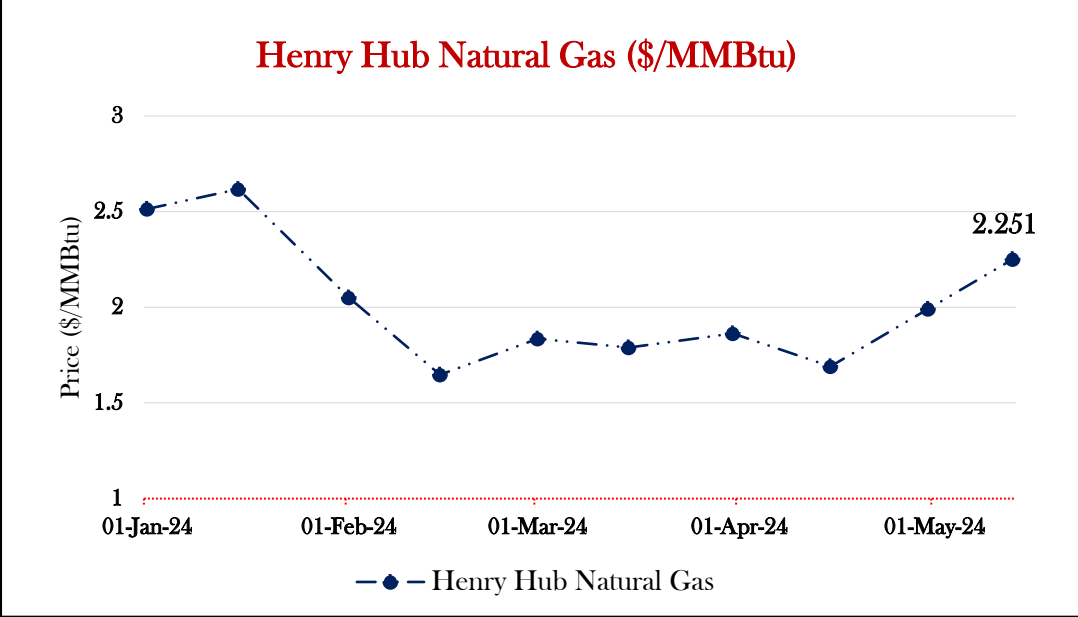
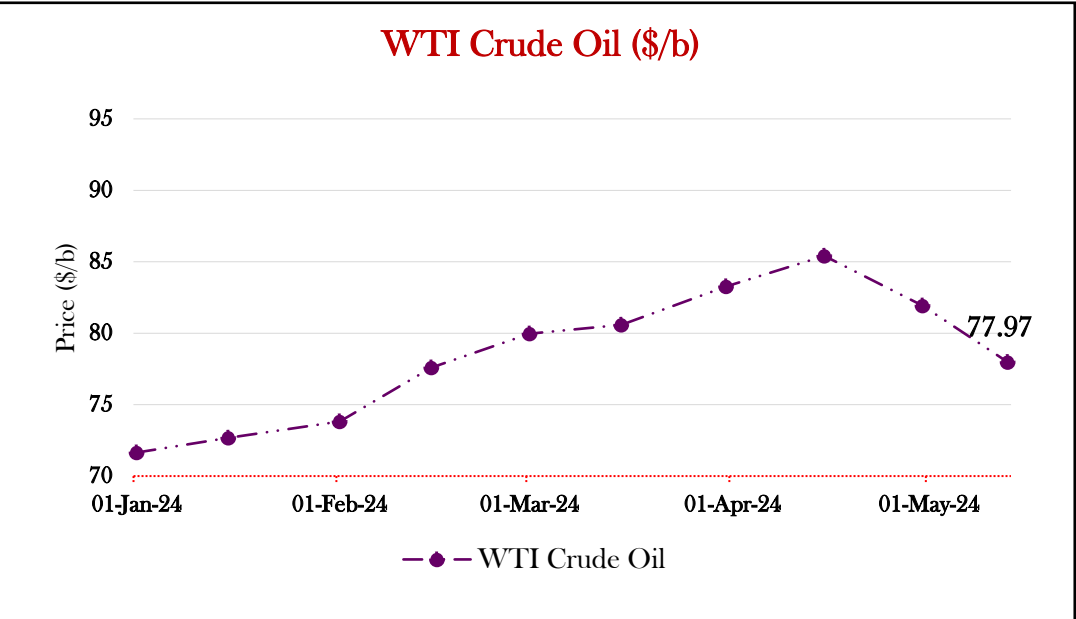
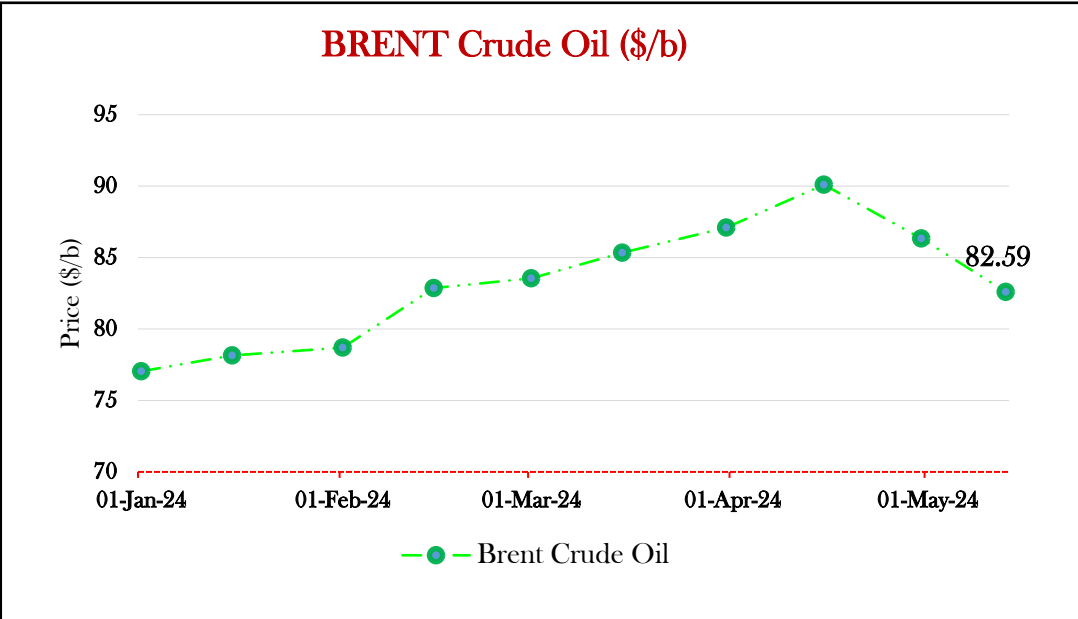
بسم خدا

ایران، ایالات متحده، و تحریم انرژی

عباس ملکی

جامعه اسلامی شریف
انجمن علمی مهندسی انرژی

اردیبهشت ۱۴۰۳

بانک‌های اطلاعاتی

تاریخی

نظری

تجربی

انواع مطالعات

از 120 تحریم علیه کشورها تنها چند عدد محدود به موفقیت رسیده است: رژیم آپارتاید در آفریقای جنوبی

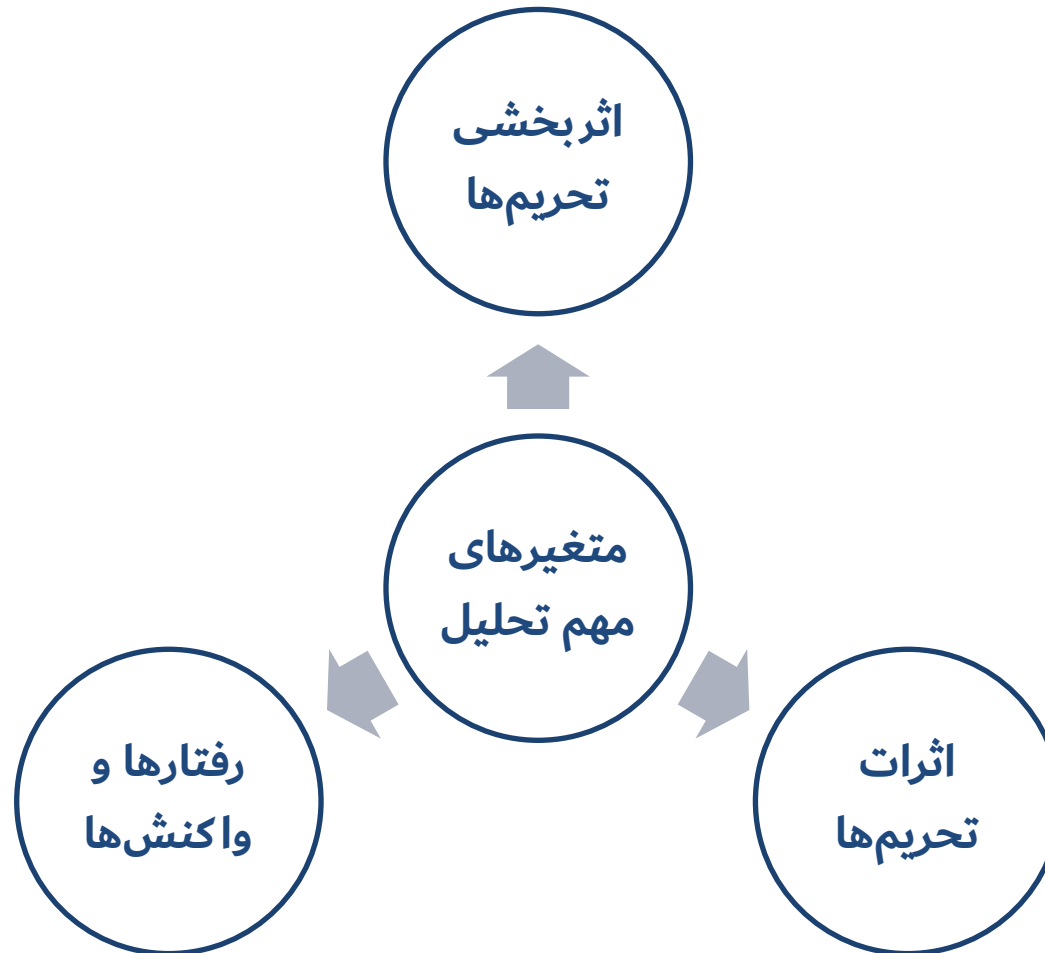
❖ نظریه بازی

❖ نظریه انتخاب عمومی

❖ روش‌های اقتصادسنجی

❖ مطالعه موردی نمونه‌های تحریم

❖ مدل Event History

تحریم واردات نفت ایران – اتحادیه اروپا

تحریم واردکنندگان نفت ایران – فرمان اجرایی رئیس جمهور ایالات متحده

تحریم سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف انرژی

چند گزاره در مورد اقدامات ایالات متحده در تحریم ایران (۱)

- کنگره مسئول اصلی تحریم‌های ایران است.
- کنگره را نباید منطقی همیشه فرض کرد.
- انگیزه تحریم کنندگان بر مبنای سادیسیم است. آمریکایی‌ها معتقدند که ایرانی‌ها حاکمیت ملی آمریکا را زیر سؤال برده‌اند.
- ریچارد کالیکی: محال است که بگذاریم خط لوله باکو-جیحان از ایران بگذرد.
- تحریم کنندگان در آمریکا از لحاظ اهداف اعمال تحریم با همدیگر اختلاف نظر دارند.
- برخی بدنبال تغییر حکومت در ایران هستند
- برخی بدنبال شناسایی اسرائیل توسط ایران
- برخی تغییر رویه دولت ایران
- گزاره "تحریم‌ها موفق نبوده است"
- برخی می‌گویند تحریم موفق نبوده، پس به سمت حمله به ایران برویم. مانند بولتون و نتانیاهو

- اکثریت اعضای کنگره بی اطلاع از تحول بین المللی هستند.
- برخی از آنها ایدئولوژیک فکر می کنند.
- چون مسئولیت در روابط خارجی به آن صورت ندارند.
- اما آنها در برابر رای دهندگان و لابی ها خود را مسئول می دانند.
- دو مسئله وجود دارد که کار ما را سخت می کند:
- اول این که عمل کردن علیه ایران در جامعه آمریکایی اکنون نه تنها کم هزینه بلکه بصورت کلی پرفایده است.
- دوم این که صدای ایران در آمریکا وجود ندارد

قوانین کنگره (Congress Acts)				
ردیف	عنوان قانون		تاریخ تصویب	عنوان اختصاری
	فارسی	انگلیسی		
1	قانون تحریم های ایران	Iran Sanction Act	1996 2006 2016	ISA
2	قانون جامع تحریم های ایران، مسئولیت پذیری و عدم سرمایه گذاری	Comprehensive Iran Sanctions, Accountability and Divestment Act	2010	CISADA
3	قانون اختیارات دفاع ملی	National Defense Authorization Act	2012	NDAA
4	قانون کاهش تهدیدهای ایران و حقوق بشر سوریه	Iran Threat Reduction and Syria Human Rights Act	2012	ITRS
5	قانون آزادی ایران و عدم اشاعه	Iran Freedom and Counter proliferation Act	2012	IFCP

فرمان اجرایی (Executive Orders)					
ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	ردیف	عنوان	تاریخ تصویب
1	13628	9 اکتبر 2012	5	13599	5 فوریه 2012
2	13622	30 جولای 2012	6	13574	23 مه 2011
3	13608	1 مه 2012	7	13590	20 نوامبر 2011
4	13606	22 آوریل 2012	8	13645	3 ژوئن 2013

❖ تحریم تعاملات نفتی با شرکت ملی نفت ایران، نیکو، شرکت ملی نفتکش ایرانی در خرید و فروش نفت و فرآورده‌های نفتی یا محصولات پتروشیمی از ایران

❖ تحریم مربوط به ارائه خدمات تضامین پرداخت مالی، بیمه یا بیمه‌های اتکایی

❖ ارائه گزارش دوره‌ای 180 روزه از آخرین وضعیت بازار جهانی نفت منهای ایران به کنگره

❖ مذاکره جدی با تولیدکنندگان و خریداران نفت ایران به منظور ترغیب برای جایگزینی نفت ایران

❖ استفاده از لابی‌ها و سمن‌ها برای فشار و وارد آوردن بر ایران

❖ United Against Nuclear Iran

❖ Foundation for Defense of Democracies

❖ رادیو فردا

❖ صدای آمریکا

- ❖ توقف تلاش برای کاهش فروش نفت ایران مشتمل بر اعمال محدودیت‌ها بر مقدار فروش و تنوع کشورهای خریدار نفت خام ایران
- ❖ توقف تحریم سرمایه‌گذاری، شامل مشارکت در سرمایه‌گذاری‌های مشترک، کالاها، خدمات، اطلاعات، فناوری و دانش و کمک فنی برای بخش‌های نفت، گاز و پتروشیمی
- ❖ توقف تحریم خرید، تحصیل، فروش، حمل‌ونقل، یا بازاریابی نفت، فرآورده‌های پتروشیمی و گاز طبیعی از ایران
- ❖ توقف تحریم صادرات، فروش یا عرضه فرآورده‌های نفتی تصفیه شده و فرآورده‌های پتروشیمی به ایران
- ❖ توقف تحریم معامله با بخش انرژی ایران شامل معامله با شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی نفتکش ایران و شرکت بازرگانی نفت ایران
- ❖ توقف تحریم خدمات تبعی برای هریک از دسته تحریم‌های فوق
- ❖ رفع محدودیت‌ها در حوزه‌های فوق‌الذکر به‌گونه‌ای که هرگونه تعامل طرف‌های خارجی در این حوزه‌ها با طرف ایرانی بدون ریسک و به راحتی صورت پذیرد.

- ❖ عدم تحریم کلیه اشخاص حامی، تسهیل‌گر و ارائه‌دهنده خدمات مالی و تجاری در خصوص تعاملات میان ایران با سایرکشورها در حوزه تجارت گاز مشروط به واریز وجوه متعلق به ایران در یک حساب مشخص در کشور خریدار و یا یک حساب تأبید شده خارجی
- ❖ تحریم کلیه مؤسسات مالی خارجی ارائه‌دهنده آگاهانه خدمات مالی (اعم از حساب کارگزاری یا قابل پرداخت) در ارتباط با تجارت محصولات پتروشیمی و نفتی با ایران
- ❖ تحریم خرید، فروش، حمل‌ونقل، اکتساب، بازایابی محصولات پتروشیمی ایران
- ❖ تحریم خرید، فروش، حمل‌ونقل، اکتساب، بازایابی نفت خام و محصولات نفتی ایران
- ❖ تعیین کفایت موجود نفت و فرآورده‌های نفتی از محل سایر کشورها (به غیر از ایران) در بازار و اقدام برای کاهش قابل توجه خرید نفت و فرآورده از ایران

ابعاد تحریم‌های نفتی – مهم‌ترین مفاد تحریم‌های نفتی ایالات متحده علیه ایران (۱)

مفاد تحریم

تحریم صادرات و فروش نفت ایران

NDA 1245 (e)	الزام مشتریان نفت ایران به کاهش قابل توجه خرید نفت از ایران در قبال اعطاء معافیت موقت
NDA 1245 (e)	مسدودسازی درآمدهای نفتی ایران در یک حساب مشخص در کشور خریدار نفت ایران و تخصیص هزینه از محل این حساب برای خرید کالاهای مشخص
NDA 1245 (e)	تشویق سایر تولیدکنندگان به افزایش تولید و جبران کمبود نفت ایران در بازار
NDA 1245 (e)	الزام رئیس جمهور به ارائه گزارش‌های 90 روزه در خصوص بازار نفت منهای حضور ایران

تحریم سرمایه‌گذاری و ارائه کمک‌های فنی و اطلاعاتی در بخش نفت و گاز

ISA 5(a) 1	تحریم سرمایه‌گذاری منجر به توسعه در بخش بالادستی صنعت نفت و گاز ایران به‌گونه‌ای که؛ ❖ حجم سرمایه‌گذاری در این بخش در بازه زمانی 12 ماهه بیش از 20 میلیون دلار نشود. (در CISADA به 5 میلیون دلار رسید) ❖ حجم هر مورد سرمایه‌گذاری در این بخش بیش از 5 میلیون دلار نشود. (در CISADA به 1 میلیون دلار رسید)
ISA 5(a)2	تحریم سرمایه‌گذاری منجر به توسعه بخش پایین‌دستی صنعت نفت و گاز ایران به‌گونه‌ای که؛ ❖ حجم سرمایه‌گذاری در این بخش در بازه زمانی 12 ماهه بیش از 5 میلیون دلار نشود. (در CISADA به 1 میلیون دلار رسید) ❖ حجم هر مورد سرمایه‌گذاری در این بخش بیش از 1 میلیون دلار نشود. (در CISADA به 200 هزار دلار رسید)
ISA 5(a) 2	تحریم هرگونه فروش، اجاره یا فراهم‌سازی کالاها، خدمات، فناوری و اطلاعات فنی و مهندسی در بخش بالادستی و پایین دستی صنعت نفت و گاز

ابعاد تحریم‌های نفتی – مهم‌ترین مفاد تحریم‌های نفتی ایالات متحده علیه ایران (۲)

مفاد تحریم	
تحریم معامله با شرکت ملی نفت ایران (NIOC)، شرکت ملی نفت کش ایران (NITC) و شرکت بازرگانی نفت ایران (NICO)	
TRA 212(a), ISA 5(a) 3B	تحریم ارائه هرگونه خدمات اعتباری در حوزه بیمه (Insurance)، بیمه اتکایی (Reinsurance)، اجاره (Lease) و تضامین بانکی (Underwriting) برای NITC و NIOC
IFCA 1244(c) 1, ISA 5(a) 3B	تحریم ارائه هرگونه خدمات فنی، تجهیزاتی و اطلاعاتی در حوزه خدمات کشتی‌سازی و کشتیرانی به بخش انرژی ایران
NDA 1245 (d)	اعمال تحریم علیه کلیه مؤسسات مالی خارجی کارگزار یا ارائه‌دهنده حساب‌های قابل پرداخت برای بانک مرکزی و مؤسسات مالی ایران مندرج در SDN
تحریم صادرات و فروش فرآورده‌های نفتی تصفیه شده و محصولات پتروشیمی	
ISA 5(a) 3	تحریم تجارت فرآورده‌های نفتی با ایران به‌گونه‌ای که؛ ❖ ارزش معاملات تجاری در طول 12 ماه بیش از 5 میلیون دلار نشود. (در CISADA به 1 میلیون دلار رسید) ❖ ارزش هر مورد تعامل تجاری بیش از 1 میلیون دلار نشود. (در CISADA به 200 هزار دلار رسید)
NDA 1245 (e)	اعمال تحریم علیه مؤسسات مالی خارجی (از جمله بانک‌های مرکزی) مجری یا تسهیل‌گر در خدمات مالی موردنیاز تعاملات تجاری ایران در حوزه نفت و فرآورده‌های نفتی

❖ با تصویب برجام در 14 جولای 2015 (23 تیر ماه 1394) و اجرای آن در 16 ژانویه 2016 (26 دی ماه 1394) ایالات متحده براساس بخش 4.3 از پیوست 2 برجام متعهد به رفع محدودیت های ذیل نسبت به صنعت نفت ایران شد:

- تلاش برای کاهش فروش نفت ایران مشتمل بر اعمال محدودیت ها بر مقدار فروش و تنوع کشورهای خریدار نفت خام ایران
- تحریم سرمایه گذاری، شامل مشارکت در سرمایه گذاری های مشترک، کالاها، خدمات، اطلاعات، فناوری و دانش و کمک فنی برای بخش های نفت، گاز و پتروشیمی
- تحریم خرید، تحصیل، فروش، حمل و نقل، یا بازاریابی نفت، فرآورده های پتروشیمی و گاز طبیعی از ایران
- تحریم صادرات، فروش یا عرضه فرآورده های نفتی تصفیه شده و فرآورده های پتروشیمی به ایران
- تحریم معامله با بخش انرژی ایران شامل معامله با شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی نفتکش ایران و شرکت بازرگانی نفت ایران
- تحریم خدمات تبعی برای هریک از دسته تحریم های فوق

❖ همچنین براساس بخش 7.4 از پیوست 2 ایالات متحده متعهد گردید رفع محدودیت ها در حوزه های فوق الذکر به گونه ای باشد که هرگونه تعامل طرف های خارجی در این حوزه ها با طرف ایرانی بدون ریسک و به راحتی صورت پذیرد.

❖ «دونالد ترامپ» رئیس جمهور وقت ایالات متحده با اعلام خروج از برجام در 8 مه 2018 با امضاء یک یادداشت امنیت ملی نسبت به احیاء اجرای کلیه قوانین مرتبط با تحریم‌های نفتی علیه ایران از 6 نوامبر 2018 به شرح ذیل خبر داد:

➤ تحریم تعاملات نفتی با شرکت ملی نفت ایران، شرکت بازرگانی نفت ایران، شرکت ملی نفت کش ایرانی و سایر شرکت‌های فعال در اموری همچون خرید و فروش نفت و فرآورده‌های نفتی یا محصولات پتروشیمی از ایران

➤ تحریم مربوط به ارائه خدمات تضامین پرداخت مالی، بیمه یا بیمه‌های اتکایی

➤ تحریم بخش انرژی ایران

❖ همچنین با صدور دستوری در 14 مه 2018 با هدف کاهش چشمگیر فروش نفت ایران سه وزارت خزانه‌داری، امور خارجه و انرژی مأمور بررسی اجرای بهینه تحریم‌های نفتی ایران شدند. براساس این ماده قانونی:

➤ رئیس جمهور ایالات متحده موظف به ارائه گزارش دوره‌ای 180 روزه از آخرین وضعیت بازار جهانی نفت منهای ایران به کنگره شد.

➤ دولت موظف به مذاکره جدی با تولیدکنندگان و خریداران نفت ایران به منظور ترغیب برای جایگزینی نفت ایران شدند.

❖ رئیس جمهور ایالات متحده با امضاء فرمان اجرایی 13846 در 6 آگوست سال 2018 اقدام به صدور دستور برای اجرایی سازی تحریم‌های 6 آگوست و 6 نوامبر از جمله تحریم‌های نفتی نمود. مهم‌ترین محورهای این فرمان در خصوص اجرای تحریم‌های نفتی از 5 نوامبر عبارت است از:

➤ تحریم هر شخص حامی و تسهیل‌گر در حوزه خدمات مالی، تأمین کالا و تجهیزات، خدمات فنی به NICO، NITC، NIOC و بانک مرکزی ایران از 5 نوامبر سال 2018

➤ عدم تحریم کلیه اشخاص حامی، تسهیل‌گر و ارائه‌دهنده خدمات مالی و تجاری در خصوص تعاملات میان ایران با سایرکشورها در حوزه تجارت گاز مشروط به واریز وجوه متعلق به ایران در یک حساب مشخص در کشور خریدار و یا یک حساب تأیید شده خارجی

➤ تحریم کلیه مؤسسات مالی خارجی ارائه‌دهنده آگاهانه خدمات مالی (اعم از حساب کارگزاری یا قابل پرداخت) در ارتباط با تجارت محصولات پتروشیمی و نفتی با ایران

➤ تحریم خرید، فروش، حمل‌ونقل، اکتساب، بازایابی محصولات پتروشیمی ایران

➤ تحریم خرید، فروش، حمل‌ونقل، اکتساب، بازایابی نفت خام و محصولات نفتی ایران

- ❖ اول از جنگ جلوگیری کنیم.
- ❖ ایران نیاز به حداقل ده سال آرامش برای طراحی و اعمال راهبردهای خود را دارد
- ❖ کنگره نهاد اساسی و درازمدت آمریکاست.
- ❖ مقطعی فکر نکنیم، تحریم ایران بعد از کوبا طولانی ترین تحریم تاریخ است.
- ❖ پی گیر بودن خیلی مهم است.
- ❖ روشهای گوناگون را در نظر بگیرید.
- ❖ باید به فعالیت های اجتماعی در آمریکا باید دامن زد.
- ❖ استفاده از ایرانی های مقیم آمریکا توصیه می شود.
- ❖ کشتیرانی بخش مهمی در اقتصاد کشور است، 90 درصد تجارت خارجی ایران با کشتیرانی است، این بخش را بیشتر از بخش های دیگر آمریکا زیر فشار گذاشت

❖ مهمترین سلاح در برابر تحریم های آمریکا ارتقای کارآمدی در تولید و مصرف فرآورده های نفتی و گازی در داخل کشور

❖ 7.2 میلیون بشکه در روز مصرف مجموعه نفت و گاز کشور

❖ پالایشگاه ها راندمان کمی دارند

❖ متوسط راندمان نیروگاه ها: 33 درصد

❖ مصرف خودروهای سواری دو برابر مصرف متوسط در جهان

❖ قیمت هر لیتر گازوییل 330 تومان

❖ دور زدن تحریم های بین المللی توسط ایران برای فروش نفت و گاز از طریق

❖ روش ها

❖ شیوه ها

❖ راهکارهای صادراتی

❖ اگر بخواهیم مقاومت کنیم، در صورتیکه تحریم کنندگان با هم متحد باشند، امکان پذیر نیست.

❖ ابزار صادرات نفت فاکتور مهمی است اما نمی تواند در بازار نفت جهانی تاثیر داشته باشد

❖ حفظ مشتریان قدیمی نفت و گاز باید در دستور کار همواره باشد

❖ ایران می تواند در سطح آکادمیک دانش، فناوری ها و تجربیات مقابله با تحریم را به دیگر کشورها بیاموزد.

- ❖ کاهش پیش‌دستانه صادرات نفت خام
- ❖ تشکیل اتحادها و مجامع جدید برای هماهنگی برای افزایش قیمت نفت
- ❖ تقویت روابط اقتصادی دوجانبه با کشورهای همسو
- ❖ تجارت منطقه ای گاز (ترکمنستان به پاکستان)
- ❖ تجارت منطقه ای نفت
- ❖ سواپ
- ❖ خط لوله نکا-جاسک
- ❖ شبکه به هم پیوسته برق منطقه ای
- ❖ توسعه مشترک میادین مشترک و واگذاری فروش به بهره‌بردار مشترک

- ❖ عرضه ریالی میعانات گازی و نفت خام در بورس
- ❖ احیاء قرارداد صادرات نفت با روسیه
- ❖ استفاده از ظرفیت رمزارزها
- ❖ پیگیری قراردادهای صادرات و سوآپ نفت خام و گاز طبیعی
- ❖ پیش فروش نفت خام درون مخازن برای تأمین مالی دولت
- ❖ تهاتر نفت و کالا با کشورهای هدف
- ❖ استفاده از ظرفیت بخش خصوصی برای صادرات نفت
- ❖ فروش نفت به یوآن (در بورس شانگهای) و مطالبه افزایش میزان خرید از طرف چینی
- ❖ توسعه سریع ظرفیت صادرات فرآورده
- ❖ ارائه تخفیف به خریداران نفت
- ❖ مشروط کردن واردات از کشورهای مختلف به خرید نفت از ایران (از جمله کره)
- ❖ اجازه سرمایه‌گذاری در میادین یا سایر پروژه‌ها مشروط به خرید نفت از ایران

تا نظر شما چه باشد؟

maleki@sharif.edu

